

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 149/2013,

19. detsember 2012,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kaudset kliirimiskorda, kliirigukohustust, avalikku registrit, juurdepääsu kauplemiskohale, finantssektoriväliseid vastaspooli ja nende börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodeid, mida ei kliirita keskse vastaspoollega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

- (3) Tuleks kindlaks määrata määrusest (EL) nr 648/2012 tulenev piiratud arv mõisteid ja käesoleva tehnilise standardi väljatöötamiseks vajalikud tehnilised määratlused.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

- (4) Kaudse kliirimiskorra tõttu ei tohiks keskne vastaspool, kliiriv liige, klient või kaudne klient olla avatud täiendavale vastaspoole riskile ning kaudse kliendi varad ja positsioonid peaksid olema asjakohaselt kaitstud. Seepärast on oluline, et mis tahes liiki kaudne kliirimiskord vastaks turvalisuse tagamise miinimumtingimustele. Selleks tuleks kaudse kliirimiskorraga seotud poolte suhtes kohaldada erikohustusi. Selline kord läheb kaugemale kaudsete klientide ja kaudset kliirimisteenust osutavate kliirivate liikmete klientide vahelistest lepingulistest suhetest.

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, keskkete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ⁽²⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 4, artikli 5 lõiget 1, artikli 6 lõiget 4, artikli 8 lõiget 5, artikli 10 lõiget 4 ja artikli 11 lõiget 14,

ning arvestades järgmist:

- (1) Tuleks ette näha raamistik, mis hõlmab sätteid, mis käsitlevad kliiringukohustust, selle kohaldamist, võimalikke erandeid ja riskimaandamismeetodeid, mida tuleb kohaldada, kui kliirimine keskse vastaspoole kaudu võimalik ei ole. Selleks et tagada kooskõla kõnealuste sätete puhul, mis peaksid jõustuma samal ajal, ja anda sidusrühmadele ja eelkõige isikutele, kelle suhtes neid kohustusi kohaldatakse, põhjalik ülevaade neist ja lihtne juurdepääs neile, oleks soovitatav sätestada enamik määruse (EL) nr 648/2012 II jaotisega ette nähtud regulatiivsetest tehnilistest standarditest ühes määruses.

- (2) Börsiväliste tuletislepingute turu üldilmset mõõdet silmas pidades tuleks käesolevas määruses arvesse võtta asjaomaseid rahvusvahelisel tasandil kokku lepitud suuniseid ja soovitusi börsiväliste tuletislepingute reformi ja kohustusliku kliirimise kohta, samuti muudes jurisdiktsioonides välja töötatud asjaomaseid eeskirju. Kliiringukohustuse kindlaksmääramise raamistikus võetakse eelkõige arvesse Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni avaldatud kohustuslikke kliiringunõudeid. Seega aitab võimalikult palju ühtlustada asjaomaseid sätteid muudes jurisdiktsioonides kasutatavate lähenemisviisidega.

- (5) Määruse (EL) nr 648/2012 kohaselt peab keskne vastaspool olema määratud süsteem Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/26/EÜ (arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides) ⁽³⁾ tähenduses. See tähendab, et keskse vastaspoole kliirivaid liikmeid tuleks käsitada osalejatena kõnealuse direktiivi tähenduses. Selleks et tagada kaudsetele klientidele samaväärne kaitse nagu on määrusega (EL) nr 648/2012 tagatud klientidele, tuleb tagada, et kaudseid kliirimisteenuseid osutavad kliendid on krediidasutused, investeerimisühingud või kolmanda riigi samaväärsed krediidasutused või investeerimisühingud.

- (6) Kaudse kliirimiskorraga tuleks tagada, et kohustuste mittetäitmise korral on kaudsetel klientidel sama kaitse kui otsestel klientidel. Kaudset kliirimiskorda võimaldava kliiriva liikme maksejõuetuse korral tuleks kaudse kliendi positsioonid kanda koos kliendi positsioonidega üle teisele kliirivale liikmele vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklite 39 ja 48 kohastele ülekandmisnõuetele. Kaudse kliirimiskorraga tuleks ette näha ka asjakohased kaitsemeetmed kliendi maksejõuetuse korral ning kaudse kliendi positsioonide ülekandmine teisele kliirimisteenuste osutajale.

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

⁽²⁾ ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45.

- (7) Kuna kaudse kliirimiskorraga võivad kaasneda teatavad riskid, peaksid kõik kaudses kliirimiskorras osalejad, sealhulgas kliirivad liikmed ja kesksed vastaspoolled, korrapäraselt kindlaks tegema, jälgima ja juhtima asjaomasest korrast tulenevaid mis tahes olulisi riske. Sellega seoses on eriti oluline asjakohane teabevahetus kaudset kliirimis teenust osutavate klientide ja kõnealuseid teenuseid võimaldavate kliirivate liikmete vahel. Kliirivad liikmed peaksid kasutama klientide esitatud teavet ainult riskijuhtimise otstarbel ja hoidma ära äriliselt tundliku teabe väärkasutamise, kehtestades selleks muu hulgas tõhusad tõkked finantseerimisasutuse eri osakondade vahel, et hoida ära huvide konflikte.
- (8) Kui pädev asutus lubab kesksel vastaspoolel kliirida teatavat liiki börsiväliseid tuletislepinguid, peab ta sellest teatama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele (ESMA). Kõnealune teade peaks sisaldama üksikasjalikku teavet, mida ESMA-l on vaja hindamiseks, sealhulgas teavet asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi likviidsuse ja mahu kohta. Kuigi teabe esitab ESMA-le pädev asutus, peaks tegevusluba taotlenud keskne vastaspool kõigepealt esitama nõutud teabe pädevale asutusele, kes võib seda täiendada.
- (9) Kui kogu teave, mille pädev asutus peab esitama ESMA-le seoses kliiringukohustusega, ei ole kättesaadav (eelkõige uute toodete puhul), peaks ta esitama olemasolevad hinnangud, sealhulgas selgelt märkima tehtud eeldused. Samuti peaks teade sisaldama teavet vastaspoolte kohta, nt vastaspoolte liik ja arv, keske vastaspoollega kliirimise alustamiseks vajalikud sammud, õigus- ja tegevusvõime või riskijuhtimisraamistik, et ESMA saaks hinnata aktiivsete vastaspoolte suutlikkust täita kliiringukohustusi ilma turuhäireteta.
- (10) Pädeva asutuse teade ESMA-le peaks sisaldama teavet standardimise astme, likviidsuse ja hinnateabe kättesaadavuse kohta, et ESMA saaks hinnata, kas börsivälise tuletisinstrumentide liigi suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust. Asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi lepinguliste tingimuste ja tegevusprotsesside standardimisega seotud kriteeriumid on börsivälise tuletislepingute liigi majanduslike tingimuste standardimise näitaja, kuna lepingulisi tingimusi ja tegevusprotsesse saab standardida ainult juhul, kui sellised majanduslikud tingimused on standarditud. ESMA hindab likviidsuse ja hinnateabe kättesaadavusega seotud kriteeriume muudel alustel, kui pädev asutus keskele vastaspoolle tegevusloa andmisel. Sellega seoses hinnatakse likviidsust laiemas perspektiivis ja see erineb likviidsusest kliiringukohustuse kohaldamise korral. Asjaolu, et leping on ühe keske vastaspoollega kliirimiseks piisavalt likviidne, ei tähenda veel, et lepingu suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust. ESMA hinnang ei tohiks korrata või dubleerida pädeva asutuse poolt juba teostatud läbivaatamist.
- (11) Kliiringukohustuse kohaldamisel pädeva asutuse esitatav teave peaks võimaldama ESMA-l hinnata hinnateabe kättesaadavust. Asjaolu, et kesksel vastaspoolel on teataval ajal juurdepääs hinnateabele, ei tähenda, et turuosalistel oleks juurdepääs hinnateabele tulevikus. Asjaolu, et kesksel vastaspoolel on juurdepääs hinnateabele, ei hinnata teatavasse börsivälise tuletislepingute liiki kuuluvate tuletislepingute kliirimisega seotud riske, ei tähenda seega automaatselt, et asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi suhtes tuleks kohaldada kliiringukohustust.
- (12) See, kui üksikasjalikke andmeid kajastatakse selliste börsivälise tuletislepingute liikide registris, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust, sõltub sellest, kui olulised on kõnealused üksikasjad iga börsivälise tuletislepingute liigi kindlakstegemiseks. Seepärast võivad registris kajastatavad andmed erineda börsivälise tuletislepingute liikide lõikes.
- (13) Kauplemiskohas tegutsemise võimaldamine mitmele keskele vastaspoolle võib laiendada turuosaliste juurdepääsu kauplemiskohale ja seega suurendada likviidust. Sellest hoolimata tuleb sellisel juhul määratleda likviidsuse killustumine kauplemiskohas, kui killustumine võib ohustada sellise finantsinstrumentide liigi turu sujuvat ja nõuetekohast toimimist, mille kohta on taotlus esitatud.
- (14) Sellise kauplemiskoha pädeva asutuse hinnang, kuhu keskne vastaspool on taotlenud juurdepääsu, ja keskse vastaspoolle pädeva asutuse hinnang peaksid põhinema mehhanismidel, mille eesmärk on hoida ära likviidsuse killustumine kauplemiskohas.
- (15) Selleks et hoida ära likviidsuse killustumist, peaks kõigil kauplemiskohas osalejatel olema võimalik kliirida kõiki omavahel sõlmitud tehinguid. Samas ei oleks proportsionaalne nõuda, et kõik olemasoleva keske vastaspoolle kliirivad liikmed peavad saama asjaomases kauplemiskohas tegevust alustava uue keske vastaspoolle kliirivateks liikmeteks. Mõlema keske vastaspoolle kliirivateks liikmeteks olevate üksuste olemasolu korral võiksid kõnealused üksused võimaldada kahe keske vastaspoolle poolt eraldi teenindavate turuosaliste tehingute ülekandmist ja kliirimist, et vähendada likviidsuse killustumise riski.

Sellest hoolimata on oluline, et uue keskse vastaspoole juurdepääsuga kauplemiskohale ei kaasne likviidsuse killustumine määral, mis suurendaks olemasoleva keskse vastaspoole riske.

- (16) Vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 8 lõikele 4 ei ole keskse vastaspoole juurdepääsuks kauplemiskohale vaja tagada koostalitlust ning käeoleva määrusega ei tuleks enne näha, et koostalitlus on ainus võimalus likviidsuse killustumise ärahoidmiseks. Samas ei tuleks käesoleva määrusega takistada kesksel vastaspoolel sellise korra vabatahtlikku kehtestamist, kui sellise korra kehtestamiseks vajalikud tingimused on täidetud.

- (17) Selleks et määrata kindlaks, millised börsivälised tuletislepingud objektiivselt vähendavad riske, mis on otseselt seotud äritegevuse või finantseerimistegevusega, peaksid kesksed vastaspoole kohaldama ühte käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidest, sealhulgas rahvusvahelistel finantsaruandlusstandarditel (IFRS) põhinevat raamatupidamisarvestuslikku määratlust. Raamatupidamisarvestuslikku määratlust võivad kasutada ka vastaspoole, kes ei kohalda IFRSi eeskirju. Siseriiklikke raamatupidamiseeskirju kasutavate finantssektoriväliste vastaspoole puhul eeldatakse, et enamik lepinguid, mida siseriiklike raamatupidamiseeskirjade kohaselt käsitatakse riskimaandusena, kuuluvad käesoleva määruse kohaste selliste lepingute üldmääratluse alla, mida kasutatakse äritegevuse või finantseerimistegevusega otseselt seotud riskide maandamiseks.

- (18) Teatavatel asjaoludel ei pruugi olla võimalik maandada riski otseselt seotud tuletislepinguga, st lepinguga, millel on täpselt sama alusvara ja arveldustähtpäev nagu kaetaval riskipositsioonil. Sel juhul võib finantssektoriväline vastaspool maandada riski kaudselt (proxy hedging), kasutades selleks tugeva korrelatsiooniga instrumente, nt instrumente, millel on erinev, kuid majandusliku käitumise seisukohast sarnane alusvara. Makro- või portfelli riskimaandust võivad kasutada ka teatavad finantssektorivälised vastaspoole grupid, kes sõlmivad börsiväliseid tuletislepinguid ühe üksuse kaudu, et maandada oma riski seoses grupi üldiste riskidega. Kõnealuseid makro-, portfelli või kaudseks riskimaanduseks kasutatavaid börsiväliseid tuletislepinguid võib käsitada maandusena

käesoleva määruse tähenduses ning seega tuleks kriteeriumide alusel kindlaks määrata, millised börsivälised tuletislepingud objektiivselt vähendavad riske.

- (19) Risk võib aja jooksul muutuda ja sellega seoses võib olla vaja täiendavate börsiväliste tuletislepingutega tasakaalustada börsiväliseid tuletislepinguid, mis algselt sõlmiti äri- või finantseerimistegevusega seotud riski vähendamiseks. Seega saab riskide maandamiseks kasutada mitut erinevat börsiväliseid tuletislepingut, sealhulgas tasakaalustavaid börsiväliseid tuletislepinguid, millega maandatakse sellised börsivälised tuletislepingud, mis enam ei vähenda äri- või finantseerimistegevusega seotud riski.

- (20) Äri- või finantseerimistegevusega otseselt seotud riskid on eri majandussektorites väga erinevad. Äritegevuse riskid on tavaliselt seotud ettevõtte tootmissisenditega, samuti müüdavate toodete või osutatavate teenustega. Finantseerimistegevus on tavaliselt seotud üksuse lühi- ja pikaajaliste rahastamisvajaduste (sealhulgas võlakohustuste) juhtimisega ning tema tekitavate või hoitavate finantsvahendite investeerimisega, sealhulgas rahavoogude juhtimine. Finantseerimistegevust ja äritegevust võivad mõjutada tavalised riskiallikad nagu valuutakursid, kaubahinnad, inflatsioon või krediidirisk. Kuna börsiväliseid tuletislepinguid sõlmitakse teatava riski maandamiseks, tuleks äri- või finantseerimistegevusega otseselt seotud riskide analüüsimisel määratleda kõnealused riskid järjepidevalt nii, et hõlmatud on mõlemad tegevused. Kahe tegevuse eraldamisel võivad olla ebasoovitavad tagajärjed, kuna sõltuvalt finantssektorivälise vastaspoole tegevusvaldkonnast maandatakse teatavaid riske äri- või finantseerimistegevuse raames.

- (21) Pidades silmas, et kliirimiskünniste puhul tuleks võtta arvesse asjaomaste riskide süsteemset olulisust, tuleb arvestada, et riske vähendavad börsivälised tuletislepingud on kliirimiskünniste arvutamisel välja jäetud ja et kliirimiskünnistega on lubatud teha erand kliiringukohustuse põhimõttest nende börsiväliste tuletislepingute suhtes, mida ei saa käsitada riskimaandamise eesmärgil sõlmitud. Kliirimiskünnise väärtus tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja börsivälise tuletislepingute liikide lõikes kindlaks määrata. Kliirimiskünnise otstarbeks kindlaks määratud börsivälise tuletislepingute liigid võivad erineda kliiringukohustuse otstarbeks kindlaks määratud börsivälise tuletislepingute liikidest. Kliirimiskünnise väärtuse määramisel tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse vajadust määratleda konkreetne näitaja, mis kajastab iga vastaspoolega ja börsivälise tuletislepingute liigiga seotud

kõigi netopositsioonide ja riskide süsteemset olulisust. Kuna kliirimiskünnist kasutavad finantssektorivälised vastaspoolad, peaks seda olema lihtne rakendada.

- (22) Vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012 tuleks kliirimiskünniste väärtuste kindlaksmääramisel võtta arvesse iga vastaspoola ja börsivälise tuletislepingute liigiga seotud kõigi netopositsioonide ja riskide süsteemset olulisust. Samas tuleks arvesse võtta, et kõnealused netopositsioonid ja riskid erinevad kõiki vastaspooli ja varaliike hõlmavast netoriskipositsioonist. Vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012 tuleks kõnealused netopositsioonid kokku liita, et määrata kindlaks andmed, mida võetakse arvesse kliirimiskünnise määramisel. Kliirimiskünniste määramisel tuleks võtta aluseks kõnealuste netopositsioonide summeerimise tulemusel saadav kogusumma. Kõnealuse summeerimise tulemusel saadavat tinglikku koguväärtust tuleks kasutada alusena kliirimiskünnise kindlaksmääramisel.
- (23) Finantssektorivälise vastaspoola tehtavate börsivälise tuletistehtingute laadi tõttu on tavaliselt vähe tasaarvestust, kuna börsivälised tuletislepingud sõlmitakse samas suunas. Seepärast on iga vastaspoola ja börsivälise tuletislepingute liigi netopositsioonide ja riskide summa väga sarnane lepingute koguväärtusega. Seega tuleks lihtsustamise eesmärgil võtta kliirimiskünnise kindlaksmääramisel arvesse börsivälise tuletislepingute koguväärtust kui asjakohast asendusnäitajat.
- (24) Võttes arvesse, et finantssektorivälised vastaspoolad, kes ei ületa kliirimiskünnist, ei pea hindama oma börsiväliseid tuletislepinguid turuhinnas, ei oleks asjakohane kasutada seda näitajat kliirimiskünnise kindlaksmääramiseks, kuna sellega kaasneks finantssektorivälisele vastaspoolale suur koormus, mis ei ole proportsionaalne asjaomase riskiga. Börsivälise tuletislepingute tingliku väärtuse kasutamine võimaldaks finantssektorivälise vastaspoola puhul kasutada lihtsamat, välissündmustest sõltumatut lähenemisviisi.
- (25) Võttes arvesse, et riske vähendavad börsivälised tuletislepingud on kliirimiskünniste arvutamisel välja jäetud, kliirimiskünnise ületamise tagajärjed ei ole seotud mitte ainult kliirimiskünnisega, vaid ka riskimaandamismeetoditega ja et lähenemisviis määruse (EL) nr 648/2012 alusel finantssektorivälise vastaspoola suhtes kohaldatavate asjakohaste kohustuste täitmiseks peaks olema lihtne, kuna ka kõnealused vastaspoolad ei ole keeruliste laadi, peaks ühe börsivälise tuletislepingute liigi suhtes kehtestatud väärtuse ületamisega kaasnema kõigi tuletislepingute liikide kliirimiskünniste ületamine.
- (26) Selliste börsivälise tuletislepingute suhtes, mida ei kliirita, kohaldatakse riskimaandamismeetodeid, nt õigeaegne kinnitamine. Börsivälise tuletislepingute kinnitus võib tähendada ühte või mitut raamlepingut, kinnituse raamlepingut või muid standardtingimusi. See võib olla elektrooniliselt sõlmitud lepingu või mõlema vastaspoola allkirjastatud dokumendi vormis.
- (27) Oluline on, et vastaspoolad kinnitavad tehingu tingimused võimalikult kiiresti pärast tehingu tegemist, eelkõige tehingu elektroonilise tegemise või töötlemise korral, et tagada ühine arusaam tehingu tingimustest ja õiguskindlus. Eelkõige standardimata või keeruliste börsivälise tuletislepingutega tehinguid tegevad vastaspoolad peaksid rakendama vahendeid, et täita börsivälise tuletislepingute õigeaegse kinnitamise nõuet. Õigeaegse kinnitamise tagamiseks tuleks kohandada asjakohaseid turutavasid.
- (28) Riskide täiendavaks maandamiseks saab iga vastaspool portfelli vastavusse viimise raames vaadata põhjalikult läbi tehinguportfelli oma vastaspoola vaatenurgast, et teha kiiresti kindlaks tehingu põhitingimuste mis tahes väärarvutused. Kõnealused tingimused peaksid hõlmama iga tehingu hindamist ja võivad hõlmata ka muid asjakohaseid andmeid, nagu jõustumiskuupäev, ettenähtud tähtaeg, mis tahes makse- või arvelduspäev, lepingu tinglik väärtus, tehingu vääring, alusvara, vastaspoola positsioon, tööpäevade kindlaksmääramise kokkulepe ning börsivälise tuletislepingu asjaomane fikseeritud või ujuv intressimäär.

- (29) Selleks et võtta arvesse erinevaid riskiprofiile ja tagada, et portfelli vastavusse viimine oleks proportsionaalne riskimaandamismeetoditega, peaks vastavusse viimise sagedus ja aluseks võetav portfelli suurus olema erinev vastavalt vastaspoolte olemusele. Rangemaid nõudeid tuleks kohaldada finantssektori vastaspoolte ja kliirimiskünnist ületavate finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes ning väiksemat vastavusse viimise sagedust tuleks kohaldada finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes, kes ei ületa kliirimiskünnist mis tahes liiki vastaspoole puhul, kelle portfelli asjaomast osa tuleks samuti harvem vastavusse viia.
- (30) Olenevalt asjaoludest, nagu vastaspoolega oleva portfelli suurus, tähtaeg ning börsiväliste tuletislepingute eesmärk ja standardimise määr, võib ka portfelli tihendamine olla riskide maandamiseks tõhus vahend. Finantssektori ja finantssektorivälised vastaspoole, kelle börsivälised tuletislepinguid ei kliirita keske vastaspoolega üle käeolevas määruuses sätestatud taseme, peaksid kehtestama protseduurid, et analüüsida võimalust kasutada portfelli tihendamist, mis võimaldaks neil vähendada vastaspoole krediidiriski.
- (31) Vaidluste lahendamise eesmärk on maandada riske, mis tulenevad lepingutest, mida ei kliirita keske vastaspoolega. Üksteisega börsiväliste tuletistehingute tegemiseks peaks vastaspooltel olema kokkulepitud raamistik võimalike asjaomaste vaidluste lahendamiseks. Raamistikuga peaksid olema ette nähtud vaidluste lahendamise mehhanismid, nt vahekohus või turu-uuringumehhanism. Kõnealuse raamistiku eesmärk on hoida ära lahendamata vaidluste eskaleerumine, millega kaasnevad vastaspooltele täiendavad riskid. Vaidlusi tuleks nõuetekohaselt kindlaks teha, juhtida ja avalikustada.
- (32) Selleks et määrata kindlaks turutingimused, mis takistavad hindamist turuhinnas, tuleb täpsustada väheaktiivsete turgude määratlus. Turg võib olla väheaktiivne mitmel põhjusel, nt juhul kui ei ole kogu aeg turutingimustel tehtavaid tehinguid, kusjuures määratlust turutingimustel tehtavad tehingud tuleks mõista raamatupidamises kasutatavas tähenduses.
- (33) Käesolevat määrust kohaldatakse selliste finantssektori vastaspoolte ja finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes, kes ületavad kliirimiskünnist, ja kõnealuse määruuse puhul võetakse arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/49/EÜ (investeeringusühingute ja krediidiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta),⁽¹⁾ milles on samuti sätestatud mudelipõhise hindamise korral kohaldatavad nõuded.
- (34) Kuigi mudelipõhiseks hindamiseks kasutava mudeli võib välja töötada ettevõttesiseselt või -väliselt, peab asjakohase vastutuse tagamiseks mudeli heaks kiitma juhtorgan või tema delegeeritud komitee.
- (35) Kui vastaspoolel saavad kohaldada grupisest erandit pärast teatamist pädevatele asutustele, kuid ilma pädevate asutuste vastuväideteks ettenähtud tähtaja lõppu, tuleb tagada, et pädevad asutused saavad õigel ajal ja piisavalt teavet, et hinnata, kas olla vastu erandi tegemisele.
- (36) Grupisest börsiväliste tuletislepingute prognoositava arvu, mahu ja sageduse võib kindlaks määrata vastaspoolte ajalooliste grupisest tehingute põhjal, samuti prognoositava mudeli ja tulevikuks prognoositava aktiivsuse põhjal.
- (37) Grupisest erandit kohaldavad vastaspoolel peaksid selle teabe avalikustama, et tagada läbipaistvus turuosalistele ja potentsiaalsetele võlausaldajatele. Eriti oluline on see vastaspoolte potentsiaalsetele võlausaldajatele riskide hindamiseks. Avalikustamise eesmärk on hoida ära väärvärdus, et börsiväliseid tuletislepinguid kliiritakse keske vastaspoolega või nende suhtes kohaldatakse riskimaandamismeetodeid, kui see ei ole nii.
- (38) Õigeaegse kinnitamise tagamiseks tuleb teha muudatusi, sealhulgas kohandada turutavasid ja tõhustada IT-süsteeme. Võttes arvesse, et vastavusse viimiseks vajalik aeg võib vastaspoolte kategooriate ja börsiväliste tuletislepingute varaliikide lõikes erineda, võimaldab kõnealuseid erinevusi arvesse võtva järkjärgulise kohaldamisaja kehtestamine parandada kinnitamise ajavahemikku vastaspoolte ja toodete puhul, mis on selleks varem valmis.
- (39) Portfelli vastavusse viimise, portfelli tihendamise või vaidluste lahendamise nõuetega on ette nähtud, et vastaspoolel kehtestavad protseduurid, põhimõtted ja protsessid ning teeksid dokumentatsioonis muudatusi, milleks kulaks aega. Asjaomaste nõuete jõustumist tuleks edasi lükata, et anda vastaspooltele aega vastavuse tagamiseks vajalike meetmete võtmiseks.
- (40) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) esitas komisjonile.

⁽¹⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 201.

- (41) ESMA on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽¹⁾ artiklile 10 viinud läbi avaliku konsultatsiooni regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikku asjaomast kulu ja kasu ning küsinud arvamust kõnealuse määruse artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDOSA

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kaudne klient” – kliiriva liikme kliendi klient;
- b) „kaudne kliirimiskord” – keske vastaspoole, kliiriva liikme, kliiriva liikme kliendi ja kaudse kliendi vaheline lepinguline suhe, mis võimaldab kliiriva liikme kliendil osutada kliirimis-teenuseid kaudsele kliendile;
- c) „kinnitus” – börsiväliste tuletislepingute kõiki tingimusi käsitleva vastaspoole lepingu dokumentatsioon.

II PEATÜKK

KAUDNE KLIIRIMISKORD

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõige 4)

Artikkel 2

Kaudse kliirimiskorra struktuur

1. Kui kliiriv liige on valmis toetama kaudset kliirimist, lubatakse sellise kliiriva liikme mis tahes kliendil osutada kaudset kliirimisteenust ühele või mitmele asjaomase kliendi kliendile, tingimusel et kliiriva liikme klient on tegevusloa saanud krediidiasutus, investeerimisühing või samaväärne kolmanda riigi krediidiasutus või investeerimisühing.
2. Kaudse kliirimiskorra lepingulised tingimused lepitakse kokku kliiriva liikme kliendi ja kaudse kliendi vahel pärast konsulteerimist kliiriva liikmega küsimustes, mis võivad mõjutada kliiriva liikme tegevust. Need hõlmavad kliendi lepingulist nõuet täita kõik kohustused, mis kaudsel kliendil on kliiriva liikme ees. Kõnealused nõuded kehtivad ainult tehingute puhul, mis tulenevad kaudsest kliirimiskorrast, mille ulatus sätestatakse selgelt varem sõlmitud lepingutes.

⁽¹⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 84.

Artikkel 3

Keskse vastaspoole kohustused

1. Kaudse kliirimiskorra suhtes ei kohaldata keske vastaspoole äritavasid, mis takistavad nende kehtestamist mõistlikel äritingimustel. Kliiriva liikme nõudel säilitab keskne vastaspool eraldi andmeid ja peab eraldi kontosid, mis võimaldab igal kliendil eristada keske vastaspoole kontodel kliendi varasid ja positsioone kliendi kaudse kliendi nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest.

2. Keskne vastaspool teeb kindlaks, jälgib ja juhib kaudsest kliirimiskorrast tulenevaid mis tahes olulisi riske, mis võivad mõjutada keske vastaspoole vastupanuvõimet.

Artikkel 4

Kliirivate liikmete kohustused

1. Kliiriv liige, kes on valmis toetama kaudset kliirimisteenust, teeb seda mõistlikel äritingimustel. Ilma et see piiraks üksikklientidega sõlmitud lepingulise korra konfidentsiaalsust, avalikustab kliiriv liige üldised tingimused, mille alusel on ta valmis kaudset kliirimisteenust toetama. Kõnealused tingimused võivad hõlmata kaudset kliirimisteenust osutavate klientide suhtes kohaldatavaid minimaalseid tegevusnõudeid.

2. Kaudse kliirimiskorra toetamisel rakendab kliiriv liige kliendi nõudel mis tahes järgmise eraldamiskorra:

- a) säilitab eraldi andmeid ja peab eraldi kontosid, mis võimaldab igal kliendil eristada keske vastaspoole kontodel kliendi varasid ja positsioone kliendi kaudse kliendi nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest;

- b) säilitab eraldi andmeid ja peab eraldi kontosid, mis võimaldab igal kliendil eristada kliiriva liikme kontodel ühe kaudse kliendi nimel ja arvel hoitavaid varasid ja positsioone teise kaudse kliendi nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest;

3. Kliiriva liikme kontodel hoitavate varade ja positsioonide eraldamise nõuet peetakse täidetuks, kui täidetud on määruse (EL) nr 648/2012 artikli 39 lõikes 9 sätestatud tingimused.

4. Kliiriv liige kehtestab kindla korra, mida kohaldatakse kaudset kliirimisteenust osutava kliendi lepingujärgsete kohustuste täitmata jätmise korral. Kõnealune kord hõlmab usaldusväärset mehhanismi positsioonide ja varade ülekandmiseks teisele kliendile või kliirivale liikmele vastavalt asjaomase kaudse kliendiga sõlmitud kokkuleppele. Klient või kliiriv liige ei ole kohustatud kõnealuseid positsioone vastu võtma, kui selle kohta ei ole sõlmitud eelnevat lepingulist kokkulepet.

5. Lisaks tagab kliiriv liige, et korra kohaselt saab kiiresti likvideerida kaudsete klientide ja kliiriva liikme varasid ja positsioone, et kanda üle rahasummad, mille lepingujärgsed kohustused täitmata jätnud kaudne klient peab tasuma.

6. Kliiriv liige teeb kindlaks, jälgib ja juhib mis tahes riske, mis tulenevad kaudse kliirimiskorra toetamisest, kasutades sealhulgas teavet, mida kliendid esitavad artikli 4 lõike 3 kohaselt. Kliiriv liige kehtestab kindla sisekorra, millega tagatakse, et kõnealust teavet ei kasutata ärilistel eesmärkidel.

Artikkel 5

Klientide kohustused

1. Kaudset kliirimisteenust osutav klient säilitab eraldi andmeid ja peab eraldi kontosid, mis võimaldab eristada tema varasid ja positsioone tema kaudse kliendi nimel ja arvel hoitavatest varadest ja positsioonidest. Ta võimaldab kaudsetel klientidel valida artikli 4 lõikes 2 sätestatud erinevate konto eristamise võimaluste vahel ja tagab, et kaudseid kliente täielikult teavitatakse iga eraldamisvõimalusega seotud riskidest. Kliendi poolt kaudsele kliendile esitatav teave hõlmab teisele kliendile positsioonide ja kontode ülekandmise korra andmeid.

2. Kaudset kliirimisteenust osutav klient nõuab, et kliiriv liige avaks keske vastaspoole juures eraldi konto. Kõnealust kontot kasutatakse ainult kõnealuse kliendi kaudsete klientide varade ja positsioonide hoidmiseks.

3. Klient esitab kliirivale liikmele piisavalt teavet kaudse kliirimiskorra toetamisest tulenevate mis tahes riskide kindlakstegemiseks, jälgimiseks ja juhtimiseks. Kui klient jätab oma lepingujärgsed kohustused täitmata, teeb klient kliirivale liikmele viivitamata kättesaadavaks kogu teabe kliendi kaudsete klientide kohta.

III PEATÜKK

ESMA TEAVITAMINE KLIIRINGUKOHUSTUSE RAAMES

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõige 1)

Artikkel 6

Teates esitatavad andmed

1. Kliiringukohustuse raames esitatav teade sisaldab järgmist teavet:

- a) börsiväliste tuletislepingute liigi tunnuskoode;
- b) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate börsiväliste tuletislepingute tunnusandmed;

c) muu teave, mis kantakse avalikku registrisse vastavalt artiklile 8;

d) mis tahes muud tunnused, mille alusel eristatakse börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvaid börsiväliseid tuletislepinguid muudest asjaomasesse liiki mittekuuluvatest börsivälistest tuletislepingutest;

e) tõendus asjaomase börsiväliste tuletislepingute liigi tingimuste ning tegevusprotsesside standardimise astme kohta;

f) andmed börsiväliste tuletislepingute liigi mahu kohta;

g) andmed börsiväliste tuletislepingute liigi likviidsuse kohta;

h) tõendus selle kohta, kas turuosalistele on kättesaadav õiglane, usaldusväärne ja üldiselt vastuvõetav hinnateave asjaomasesse börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute kohta;

i) tõendus selle kohta, kuidas kliiringukohustus mõjutab hinnateabe kättesaadavust turuosalistele.

2. Selleks et hinnata kliiringukohustuse jõustumise kuupäeva või kuupäevi, sealhulgas selle võimalikku järk-järgulist kohaldamist ning vastaspoolte kategooriad, kelle suhtes kliiringukohustust kohaldatakse, esitatakse kliiringukohustusega seotud teates:

a) andmed, mida on vaja, et hinnata börsiväliste tuletislepingute liigi eeldatavat mahtu, kui kohaldatakse kliiringukohustust;

b) tõendus keske vastaspoole suutlikkuse kohta tulla toime tuletislepingute liigi eeldatava mahuga kliiringukohustuse kohaldamise korral ning juhtida asjaomase börsivälise tuletislepingu liigi kliirimisest tulenevat riski, sealhulgas kliendi või kaudse kliendi kliirimiskorrast tulenevat riski;

c) asjaomast liiki börsiväliste tuletislepingute turul tegutsevate ja eeldatavalt tegutsevate vastaspoolte liik ja arv kliiringukohustuse kohaldamise korral;

d) selliste erinevate ülesannete loetelu, mis tuleb täita, et alustada kliirimist keskse vastaspoolega, ning iga ülesande täitmiseks vajalik aeg;

e) teave asjaomast liiki börsiväliste tuletislepingute turul tegutsevate vastaspoolte riskijuhtimise ning õigus- ja tegevusvõime kohta kliiringukohustuse kohaldamise korral.

3. Börsiväliste tuletislepingute liigi ja sellesse kuuluva iga börsivälise tuletislepingu mahtu ja likviidsust käsitlevad andmed hõlmavad asjakohast turuteavet, sealhulgas ajaloolisi andmeid, hetkeandmeid, samuti mis tahes muutusi, mis peaksid aset leidma, kui börsiväliste tuletislepingute liigi suhtes kohaldatakse kliiringukohustust, sealhulgas:

a) tehingute arv;

b) kogumaht;

c) avatud kogupositsioon;

d) tehingukorralduste sügavus, sealhulgas keskmine tehingukorralduste arv ja noteeringupäringute arv;

e) hinnavahede suurus;

f) likviidsusnäitajad halvenenud turutingimustes;

g) likviidsusnäitajad rikkumismenetluse kohaldamise korral;

4. Lõike 1 punktis e osutatud teave asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi tingimuste ning tegevusprotsesside standardimise astme kohta hõlmab börsivälise tuletislepingute liigi ja sellesse kuuluva iga börsivälise tuletislepingu puhul päevase võrdlushinna andmeid, samuti selliste päevade arvu aastas, mille puhul võrdlushinda peetakse usaldusväärseks vähemalt viimase 12 kuu jooksul.

IV PEATÜKK

SELLISTE BÖRSIVÄLISTE TULETISLEPINGUTE LIIKIDE KINDLAKSMÄÄRAMISE KRITEERIUMID, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE KLIIRINGUKOHUSTUST

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõige 4)

Artikkel 7

ESMA hinnatavad kriteeriumid

1. Seoses asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi tingimuste ning tegevusprotsesside standardimise astmega võtab ESMA arvesse järgmist:

a) kas asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi tingimused hõlmavad tavapäraseid õiguslikke dokumente, sealhulgas kliiringu raamlepingut, määratlusi, tüüptingimusi ja kinnitusi, mis kuuluvad lepingutingimustesse, mida vastaspoolde tavaliselt kasutatakse.

b) kas asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi tegevusprotsesside puhul kohaldatakse automaatset kauplemisjärgset töötlemist ja lepingu kehtivusajal lepingut mõjutavaid sündmusi, mida juhitakse ühtsel viisil vastavalt vastaspoolde vahel laialdaselt kokkulepitud ajakavale.

2. Seoses asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi mahu ja likviidsusega võtab ESMA arvesse järgmist:

a) kas keskse vastaspoole tagatised või finantsnõuded on proportsionaalsed riskiga, mida kliiringukohustusega kavatsetakse maandada;

b) turumahu ja sügavuse stabiilsus seoses tootega aja jooksul;

c) tõenäosus, et turu hajuvus jääb kliiriva liikme lepingujärgsete kohustuste täitmata jätmise korral piisavaks;

d) tehingute arv ja väärtus.

3. Seoses asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi kohta õiglase, usaldusväärse ja üldiselt vastuvõetava hinnateabe kättesaadavusega võtab ESMA arvesse, kas asjaomasesse börsivälise tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute hinna täpsaks kindlaksmääramiseks vajalik teave on turuosalistele hõlpsasti kättesaadav mõistlikel äritingimustel ja kas see oleks jätkuvalt hõlpsasti kättesaadav, kui asjaomase börsivälise tuletislepingute liigi suhtes kohaldatakse kliiringukohustust.

V PEATÜKK

AVALIK REGISTER

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 6 lõige 4)

Artikkel 8

ESMA registrisse kantavad andmed

1. Iga börsivälise tuletislepingute liigi puhul, mille suhtes kohaldatakse kliiringukohustust, kantakse avalikku registrisse järgmised andmed:

a) börsivälise tuletislepingute varaliik;

- b) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute tüüp;
- c) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute alusvara;
- d) kui alusvara on finantsinstrument, märges selle kohta, kas alusvara on üksik finantsinstrument või emitent või indeks või portfelli;
- e) muu alusvara puhul alusvara kategooria;
- f) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute tinglik valuuta ja arveldusvaluuta;
- g) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute tähtsajad;
- h) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute arvaldustingimused;
- i) börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvate lepingute maksesageduse vahemik;
- j) asjaomase börsiväliste tuletislepingute liigi tootetunnuskood;
- k) mis tahes muud tunnused, mille alusel eristatakse ühte asjaomasesse börsiväliste tuletislepingute liiki kuuluvat lepingut teisest.

2. Keskse vastaspoole kohta, kellele on antud tegevusluba või keda on tunnustatud seoses kliiringukohustusega, kantakse ESMA avalikku registrisse järgmised andmed:

- a) tunnuskood vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1247/2012⁽¹⁾ artiklile 3;
- b) täisnimi;
- c) asutamise riik;
- d) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 kohaselt määratud pädev asutus.

3. Seoses kliiringukohustuse jõustumise kuupäevaga, sealhulgas igasuguse järkjärgulise rakendamisega, kantakse ESMA avalikku registrisse järgmised andmed:

- a) selliste vastaspoolte kategooriate tunnused, kelle suhtes igat järkjärgulise rakendamise perioodi kohaldatakse;

- b) mis tahes muud tingimused, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõike 2 kohaselt vastu võetud regulatiivsete tehniliste standarditega järkjärgulise rakendamise perioodi kohaldamiseks.

4. ESMA avalik register sisaldab viidet määruse (EL) nr 648/2012 artikli 5 lõike 2 kohaselt vastu võetud regulatiivsete tehniliste standardite, mille kohaselt iga kliiringukohustus on kehtestatud.

5. Seoses keskse vastaspoolega, kelle kohta on pädev asutus saatnud ESMA-le teate, kantakse ESMA avalikku registrisse vähemalt järgmised andmed:

- a) keskse vastaspoole tunnused;
- b) teatatud börsiväliste tuletislepingute varaliik;
- c) börsiväliste tuletislepingute tüüp;
- d) teate saatmise kuupäev;
- e) teate saatnud pädeva asutuse tunnused.

VI PEATÜKK

LIKVIIDUSE KILLUSTUMINE

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 8 lõige 5)

Artikkel 9

Likviidsuse killustumise määramine

1. Likviidsuse killustumisena käsitatakse olukorda, kus kauplemiskohas osaleja ei saa teha tehingut ühe või mitme kõnealusel kauplemiskohas osalejaga, kuna puudub kliirimiskord, millele kõigil osalejatel on juurdepääs.

2. Keskse vastaspoole juurdepääs kauplemiskohale, mida juba teenindab teine keskne vastaspool, ei põhjusta likviidsuse killustumist kauplemiskohas, kui ilma vajaduseta kehtestada turul valitseva keskse vastaspoole kliirivate liikmete suhtes kohustust saada juurdepääsu taotleva keskse vastaspoole kliirivaks liikmeks, saavad kõik kauplemiskohas osalejad otseselt või kaudselt kliirida ühe järgmise kaudu:

- a) vähemalt üks ühine keskne vastaspool;
- b) keskse vastaspoole kehtestatud kliirimiskord.

3. Lõike 2 punktide a või b kohaste tingimuste täitmiseks ettenähtud kord kehtestatakse enne, kui juurdepääsu taotleval keskse vastaspool hakkab osutama kliirimisteenust asjaomases kauplemiskohas.

4. Juurdepääsu lõike 2 punktis a osutatud ühisele kesksele vastaspoolele võib tagada kahe või enama kliiriva liikme või kahe või enama kliendi või kaudse kliirimiskorra kaudu.

⁽¹⁾ ELT L 352, 21.12.2012, lk 20.

5. Lõike 2 punktis b osutatud kliirimiskorraga võib ette näha, et sellise turuosalise tehtud tehingud kantakse üle teise keskse vastaspoolle kliirivatele liikmetele. Kuigi keskse vastaspoolle juurdepääsuga kauplemiskohale ei pea kaasnema koostalitlusvõimet, võib asjaomaste kesksete vastaspoolte vahel sõlmitud ja asjaomase pädeva asutuse poolt heaks kiidetud koostalitluskokkulepet kasutada selleks, et täita nõuet juurdepääsuks ühisele kliirimiskorrale.

VII PEATÜKK

FINANTSSEKTORIVÄLISE VASTASPOOLED

Artikkel 10

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 10 lõike 4 punkt a)

Kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millised börsivälised tuletislepingud objektiivselt vähendavad riske

1. Börsiväline tuletisleping vähendab objektiivselt mõõdetaval viisil finantssektorivälise vastaspoolle või selle konsolideerimisgrupi äritegevuse või finantseerimistegevusega otseselt seotud riske, kui kõnealune tuletisleping ise või koosmõjus muude tuletislepingutega otse või tugeva korrelatsiooniga instrumentide kaudu vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

- a) börsiväline tuletisleping katab riske, mis tulenevad selliste varade, teenuste, sisendite, toodete, kaupade või kohustuste väärtuse võimalikust muutusest, mida finantssektoriväline vastaspool või selle konsolideerimisgrupp omab, toodab, koostab, töötleb, osutab, ostab, kaubastab, rendib, müüb või saab või mille omamist, tootmist, koostamist, töötlemist, osutamist, ostmist, kaubastamist, rentimist, müümist või saamist ta oma tavapärase äritegevuse käigus põhjendatult eeldab;
- b) börsiväline tuletisleping katab riske, mis tulenevad sellisest võimalikust kaudsest mõjust punktis a osutatud varade, teenuste, sisendite, toodete, kaupade või kohustuste väärtusele, mis on tingitud intressimäärade, inflatsioonimäärade, valuutakursside või krediidiriski kõikumisest;
- c) börsiväline tuletisleping vastab riskimaanduslepingu määratlusele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1606/2002 ⁽¹⁾ artikli 3 kohaselt vastu võetud rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele.

Artikkel 11

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 10 lõike 4 punkt b)

Kliirimiskünnised

Kliiringukohustuse raames kohaldatakse järgmisi kliirimiskünniseid:

- a) 1 miljard eurot tinglikus koguväärtuses börsivälise krediidi-tuletislepingute puhul;

- b) 1 miljard eurot tinglikus koguväärtuses börsivälise aktsiatuletislepingute puhul;

- c) 3 miljardit eurot tinglikus koguväärtuses börsivälise intressimääratuletislepingute puhul;

- d) 3 miljardit eurot tinglikus koguväärtuses börsivälise valuutatuletislepingute puhul;

- e) 3 miljardit eurot tinglikus koguväärtuses börsivälise kaubatuletislepingute ja muude kui punktides a–d osutatud tuletislepingute puhul.

VIII PEATÜKK

NENDE BÖRSIVÄLISE TULETISLEPINGUTE RISKIMAANDAMISMEETODID, MIDA EI KLIIRITA KESKSE VASTASPOOLEGA

Artikkel 12

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt a)

Õigeaegne kinnitamine

1. Finantssektori vastaspoolle või määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 10 osutatud finantssektorivälise vastaspoolle vahel sõlmitud börsiväline tuletisleping, mida ei kliirita keskse vastaspoollega, kinnitatakse võimaluse korral elektrooniliselt ning võimalikult kiiresti ja hiljemalt:

- a) krediidiriski vahetustehingute ja intressimäära vahetustehingute puhul, mis on sõlmitud pärast 28. veebruaril 2014 või enne seda, börsivälise tuletislepingu täitmispäevale järgneva teise tööpäeva lõpuks;
- b) krediidiriski vahetustehingute ja intressimäära vahetustehingute puhul, mis on sõlmitud pärast 28. veebruaril 2014, börsivälise tuletislepingu täitmispäevale järgneva tööpäeva lõpuks;
- c) lihtaktsia vahetustehingute, valuuta vahetustehingute, kauba vahetustehingute ja kõigi muude kui punktis a osutatud tuletislepingute puhul, mis on sõlmitud 31. augustil 2013 või enne seda, börsivälise tuletislepingu täitmispäevale järgneva kolmanda tööpäeva lõpuks;
- d) lihtaktsia vahetustehingute, valuuta vahetustehingute, kauba vahetustehingute ja kõigi muude kui punktis a osutatud tuletislepingute puhul, mis on sõlmitud pärast 31. augustit 2013 kuni 31. augustini 2014 (kaasa arvatud), börsivälise tuletislepingu täitmispäevale järgneva teise tööpäeva lõpuks;

⁽¹⁾ EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1.

e) lihtaktsia vahetustehingute, valuuta vahetustehingute, kauba vahetustehingute ja kõigi muude kui punktis a osutatud tuletislingute puhul, mis on sõlmitud pärast 31. augustit 2014, börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva tööpäeva lõpuks.

2. Börsiväline tuletisling, mis on sõlmitud finantssektorivälise vastaspoollega, kellele ei ole osutatud määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 10, kinnitatakse võimaluse korral elektrooniliselt ning võimalikult kiiresti ja hiljemalt:

a) krediidiriski vahetustehingute ja intressimäära vahetustehingute puhul, mis on sõlmitud 31. augustil 2013 või enne seda, börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva viienda tööpäeva lõpuks;

b) krediidiriski vahetustehingute ja intressimäära vahetustehingute puhul, mis on sõlmitud pärast 31. augustit 2013 kuni 31. augustini 2014 (kaasa arvatud), börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva kolmanda tööpäeva lõpuks;

c) krediidiriski vahetustehingute ja intressimäära vahetustehingute puhul, mis on sõlmitud pärast 31. augustit 2014, börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva teise tööpäeva lõpuks;

d) lihtaktsia vahetustehingute, valuuta vahetustehingute, kauba vahetustehingute ja kõigi muude kui punktis a osutatud tuletislingute puhul, mis on sõlmitud 31. augustil 2013 või enne seda, börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva seitsmenda tööpäeva lõpuks;

e) lihtaktsia vahetustehingute, valuuta vahetustehingute, kauba vahetustehingute ja kõigi muude kui punktis a osutatud tuletislingute puhul, mis on sõlmitud pärast 31. augustit 2013 kuni 31. augustini 2014 (kaasa arvatud), börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva neljanda tööpäeva lõpuks;

f) lihtaktsia vahetustehingute, valuuta vahetustehingute, kauba vahetustehingute ja kõigi muude kui punktis a osutatud tuletislingute puhul, mis on sõlmitud pärast 31. augustit 2014, börsivälise tuletislingu täitmispäevale järgneva teise tööpäeva lõpuks.

3. Kui lõigetes 1 või 2 osutatud tehing sõlmitakse pärast kella 16.00 kohaliku aja järgi või erinevas ajavööndis asuva

vastaspoollega, mistõttu ei ole võimalik saata kinnitust ettenähtud tähtajaks, saadetakse kinnitus võimalikult kiiresti ja hiljemalt ühe tööpäeva jooksul pärast lõigetes 1 või 2 sätestatud asjakohast tähtaega.

4. Finantssektori vastaspooltel on kehtestatud menetlus, mille kohaselt teatatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ ⁽¹⁾ artikli 48 kohaselt määratud pädevale asutusele iga kuu lõigetes 1 ja 2 osutatud selliste kinnitamata tuletistehingute arv, mis on kehtinud üle viie tööpäeva.

Artikkel 13

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt a)

Portfellide vastavusse viimine

1. Börsivälise tuletislingu finantssektori ja finantssektorivälised vastaspoolled lepivad iga vastaspoollega kirjalikult või muul samaväärsel elektroonisel viisil kokku portfellide vastavusse viimise korra. Selline kord lepitakse kokku enne börsivälise tuletislingu sõlmimist.

2. Portfelli vastavusse viimise teostavad börsivälise tuletislingu vastaspoolled üksteisega või pädev kolmas isik, keda on selleks nõuetekohaselt volitanud vastaspool. Portfelli vastavusse viimine hõlmab igale konkreetsele börsivälisele tuletislingule omaseid peamisi kauplemistingimusi ning vähemalt iga lepingu hindamist vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõikele 2.

3. Selleks et aegsasti teha kindlaks mis tahes kõrvalekaldeid börsivälise tuletislingu olulistes tingimustes, sealhulgas tuletislingu hindamisel, teostatakse portfellide vastavusse viimine:

a) finantssektori vastaspoolte või määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 10 osutatud finantssektorivälise vastaspoolte puhul:

i) igal tööpäeval, kui vastaspoolte vahel on 500 või rohkem kehtivat börsivälist tuletislingut;

ii) kord nädalas, kui vastaspoolte vahel on 51 kuni 499 kehtivat börsivälist tuletislingut mis tahes ajal nädalas;

iii) kord kvartalis, kui vastaspoolte vahel on 50 või vähem kehtivat börsivälist tuletislingut mis tahes ajal kvartalis.

⁽¹⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

b) finantssektorivälise vastaspoolte puhul, kellele ei ole osutatud määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 10:

i) kord kvartalis, kui vastaspoolte vahel on rohkem kui 100 kehtivat börsivälist tuletislepingut mis tahes ajal kvartalis;

ii) kord aastas, kui vastaspoolte vahel on 100 või vähem kehtivat börsivälist tuletislepingut.

Artikkel 14

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt a)

Portfellide tihendamine

Finantssektori ja finantssektorivälised vastaspoole, kellel on vastaspoolega sõlmitud 500 või rohkem kehtivat börsivälist tuletislepingut, mida ei kliirita keskselt, kehtestavad protseduurid, et korrapäraselt ja vähemalt kaks korda aastas analüüsida portfellide tihendamise võimalust, et vähendada oma vastaspoole krediidiriski ja teostada portfellide tihendamine.

Kui finantssektori või finantssektoriväline vastaspool leiab, et portfelli tihendamine ei ole asjakohane, peab ta suutma anda selle kohta asjaomasele pädevale asutusele mõistlikke ja asjakohaseid selgitusi.

Artikkel 15

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt a)

Vaidluste lahendamine

1. Finantssektori või finantssektorivälistel vastaspooltel on üksteisega börsivälise tuletislepingute sõlmimisel üksikasjalikult kokku lepitud protseduurid ja protsessid, et

a) teha kindlaks vaidlused, mis on seotud lepingute tunnustamise või hindamisega ja tagatise vahetamisega vastaspoolte vahel, ning registreerida need ja jälgida neid. Kõnealuste protseduuride kohaselt registreeritakse vähemalt ajavahemik, mil vaidlus on lahendamata, vastaspool ja vaidluselune summa;

b) lahendada vaidlused õigeaegselt eriprotsessi kaudu nende vaidluste korral, mida ei suudeta lahendada viie tööpäeva jooksul.

2. Finantssektori vastaspoolel teavitavad direktiivi 2004/39/EÜ artikli 48 kohaselt määratud pädevat asutust vastaspoolte vahelistest mis tahes vaidlustest, mis on seotud

börsivälise tuletislepinguga, selle hindamisega või tagatise vahetamisega summas või väärtuses üle 15 miljoni euro ning kehtivusega vähemalt 15 tööpäeva.

Artikkel 16

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt b)

Turutingimused, mis takistavad turuhinnas hindamist

1. Turutingimused, mis takistavad börsivälise tuletislepingu turuhinnas hindamist, loetakse olemasolevaks järgmistel juhtudel:

a) turg ei ole aktiivne;

b) mõistlikke õiglase väärtuse hinnanguid on märkimisväärne arv ja erinevate hinnangute tõenäosust ei saa põhjendatult hinnata.

2. Börsivälise tuletislepingute turgu ei loeta aktiivseks, kui noteeritud hinnad ei ole kergesti ja korrapäraselt kättesaadavad ning need ei kajasta tegelikke ja korrapäraselt tehtavaid turutehinguid turuväärtuse alusel.

Artikkel 17

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt b)

Mudelipõhise hindamise kasutamise kriteeriumid

Mudelipõhiseks hindamiseks kasutavad finantssektori või finantssektorivälised vastaspoolel mudelit, mis:

a) hõlmab kõiki tegureid, mida vastaspoolel võtaksid hinna määramisel arvesse, kusjuures kasutatakse võimalikult palju turuhinnas hindamise teavet;

b) on kooskõlas finantsinstrumentide hindamiseks heakskiidetud majandusmeetoditega;

c) on kalibreeritud ja valideerimiseks testitud, kasutades sama finantsinstrumendiga tehtud mis tahes jälgitavaid praegusi turutehinguid või mis tahes kättesaadavat jälgitavaid turuandmeid;

d) on sõltumatult valideeritud ja kontrollitud muu üksuse kui riski võtva üksuse poolt;

e) on nõuetekohaselt dokumenteeritud ja heakskiidetud juhtorgani poolt nii sageli kui vajalik, pärast mis tahes olulist muutust ja vähemalt kord aastas. Kõnealuse heakskiitmise võib delegerida komiteele.

Artikkel 18

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt c)

Pädevale asutusele esitatava grupisest tehingut käsitleva teate üksikasjad

1. Pädevale asutusele esitatav grupisest tehinguid käsitlev taotlus või teade on kirjalik ja hõlmab järgmist teavet:

- a) tehingu õiguslikud vastaspoolad, sealhulgas nende tunnusandmed vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 1247/2012 artiklile 3;
- b) äriõiguslikud suhted vastaspoolte vahel;
- c) teave vastaspoolte vaheliste lepinguliste suhete kohta;
- d) grupisest tehingu kategooria, nagu on kindlaks määratud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 3 lõikes 1 ja lõike 2 punktides a–d;
- e) selliste tehingute andmed, mille puhul taotleb vastaspool erandit, sealhulgas:
 - i) börsiväliste tuletislepingute varaliik;
 - ii) börsiväliste tuletislepingute tüüp;
 - iii) alusvara liik;
 - iv) tinglik valuuta ja arveldusvaluuta;
 - v) lepingu kehtivusaegade vahemik;
 - vi) arveldusviis;
 - vii) eeldatav börsiväliste tuletislepingute arv, maht ja sagedus aastas.

2. Asjaomasele pädevale asutusele esitatava taotluse või teate osana esitab vastaspool ka täiendava teabe, millega tõendatakse, et määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõigetes 6–10 sätestatud tingimused on täidetud. Tõendavad dokumendid hõlmavad dokumenteeritud riskijuhtimisprotseduuride koopiat, varasemaid tehinguandmeid, vastaspoolte vahel sõlmitud asjaomaste lepingute koopiat ja pädeva asutuse nõudel ka õiguslikku arvamust.

Artikkel 19

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt d)

ESMA-le esitatava grupisest tehingut käsitleva teate üksikasjad

1. Pädev asutus esitab grupisest tehingut käsitleva teate ESMA-le kirjalikult:

a) ühe kuu jooksul pärast teate saamist seoses määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõigete 7 või 9 kohase teatamisega;

b) ühe kuu jooksul pärast otsuse esitamist vastaspoolle seoses määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõigete 6, 8 või 10 kohaste pädeva asutuse otsustega.

2. ESMA-le esitatav teade hõlmab:

- a) artiklis 18 loetletud teavet;
- b) teavet selle kohta, kas otsus on positiivne või negatiivne;
- c) positiivse otsuse korral:
 - i) kokkuvõtlik põhjendus selle kohta, et määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõigete 6, 7, 8, 9 või 10 kohased tingimused on täidetud;
 - ii) teave selle kohta, kas erand on täielik või osaline seoses määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõigete 6, 8 või 10 kohase teatamisega.
- d) Negatiivse otsuse korral:
 - i) teave määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõigete 6, 7, 8, 9 või 10 kohaste tingimuste kohta, mis ei ole täidetud;
 - ii) kokkuvõtlik põhjendus selle kohta, et asjaomased tingimused ei ole täidetud.

Artikkel 20

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 11 lõike 14 punkt d)

Teave avalikustatavate grupisest erandite kohta

Grupisest erandite kohta avalikustatakse järgmine teave:

- a) tehingu õiguslikud vastaspoolad, sealhulgas nende tunnusandmed vastavalt rakendusmääruse (EL) nr 1247/2012 artiklile 3;
- b) vastaspoolte vahelised suhted;
- c) kas erand on täielik või osaline;
- d) selliste börsiväliste tuletislepingute tinglik koguväärtus, mille suhtes grupisest erandit kohaldatakse.

*Artikkel 21***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikleid 13, 14 ja 15 hakatakse kohaldama kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. detsember 2012

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO
